SUCCESS KEY TEST SERIES

IX (Marathi)

(Unit Test -1 His & Poli)

इतिहास व राज्यशास्त्र-(1,2,3,4,)

DATE: 18-09-19

TIME: 2.5 hrs

MARKS: 40

SEAT NO:

Q.1. (अ) दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडून लिहा. **(2)**

1) .... रोजी मुंबईत पहिली कापड गिरणी कावसजी दावर यांनी सुरु केली.
अ. ११ जुलै १८५१ ब. ११ जुलै १८५२ क. ११ जुलै १८५३ ड. ११ जुलै १८५४

2) शेतीला पाणीपुरवठा करण्यासाठी भाका - नांगल, दामोदर यांसारखी प्रचंड धरणे .... उभारण्यात आली. या योजनेमुळे राष्ट्रीय उत्पन्नात वाढ झाली.
अ. पाचवी पंचवार्षिक योजना
ब. दुसरी पंचवार्षिक योजना
क. तिसरी पंचवार्षिक योजना
ड. सहावी पंचवार्षिक योजना

(ब) पुढीलपैकी प्रत्येक गटातील चुकीची जोडी ओळखा व दुरुस्त करून पुन्हा लिहा. **(2)**

1)

'अ' गट	'ब' गट
i. बॅ. अ . रा. अंतुले	विपक्षीय समिती
ii. केंद्र सरकार	तेरा गिरण्याचे राष्ट्रीयीकरण केले.
iii. १० व्या लोकसभा निवडणुका नंतर	चंद्रशेखर पंतप्रधान झाले.
iv. १९ जुलै १९६९	१४ बँकांचे राष्ट्रीयीकरण

2)

'अ' गट	'ब' गट
i. नियोजन आयोग	अ. आर्थिक विकास
ii. काकासाहेब कालेलकट आयोग	ब. न्यायव्यवस्था
iii. योजना आयोग	क. सामाजिक विकास
iv. कोठारी आयोग	ड. शैक्षणिक विकास

(2)

Q.2 (अ) दिलेली संकल्पनाचित्रे पूर्ण करा. (कोणतीही एक)

1) भारतातील प्रसिद्ध संग्रालये

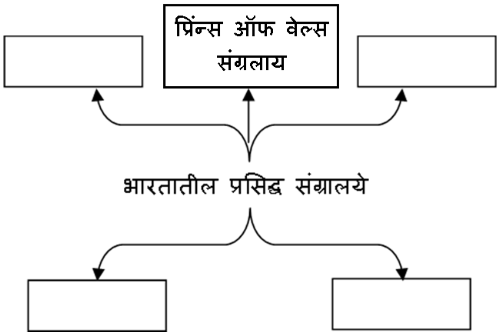

2)

योजना	कालावधी	उद्दिष्टे
सहावी	१९८० - १९८५	
सातवी	१९८५ - १९९०	
आठवी	१९९२- १९९७	
नववी	१९९७ - २००२	

(आ) टीपा लिहा (कोणतीही एक) **(2)**

1) प्रेस ट्रस्ट ऑफ इंडिया (P T I)

2) नक्षलवाद

Q.3 (अ) पुढील विधाने सकारण स्पष्ट करा. (कोणतीही दोन) **(6)**

1) आसाममध्ये शांतता प्रस्थापीत होण्यास मदत झाली.

2) नवव्या पंचवार्षिक योजनेत कोणते कार्यक्रम राबविण्यात आले ?

3) आपणांस वर्षभरातील प्रमुख घटना समजण्यास मदत होते.

4) १९५० साली भारत सरकारने नियोजन मंडळाची स्थपना केली.

5) 'नववी पंचवार्षिक योजना' यांतील उद्दिष्टे सांगा ?

(ब) पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्त्तरे लिहा. (कोणतीही दोन) **(6)**

1) प्रदेशवाद केव्हा बळावतो ?

2) ‘आनंदपूर साहिब’ या ठरावात अकाली दलाने कोणत्या मागण्या केल्या ?

3) जमातवाद नष्ट करण्यासाठी काय केले पाहिजे ?

Q.4 दिलेल्या उताऱ्याचे वाचन करून त्यांवर आधारित प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **(4)**

सामाजिक क्षेत्रातील काही बदल हे महिलांच्या सक्षमीकरणाच्या समस्येशी संबधित आहेत, तर काही वंचित घटकांच्या उन्नतीसाठी स्वीकारण्यात आलेल्या धोरणांशी संबंधित आहेत. देशातील महिला आणि बालकांच्या सर्वांगीण विकासाला चालना देण्यासाठी १९८५ मध्ये मनुष्यबळ विकास मंत्रालयाच्या अंतर्गत महिला आणि बाल विकास विभाग निर्माण करण्यात आला स्त्रियांना सामाजिक न्यायाची हमी मिळावी आणि योजनांच्या कार्यवाहीस मदत व्हावी म्हणून जे कायदे करण्यात आले त्यांत हुंडा प्रतिबंध कायदा, समान वेतन कायदा यांचा समावेश होता. 63 व्या ७४ व्या साविंधान दुरुस्तीने स्थानिक शासनसंस्थामध्ये स्त्रियांसाठी राखीव जागा ठेवण्यात आल्या संविधानकारांना असे वाटले होते की, जातिव्यवस्थेमुळे भारतीय समाजातील काही समाजघटकांना सन्मान आणि समान संधीपासून वंचित राहावे लागेल. या समस्येवर उपाय शोधण्यासाठी १९५३ मध्ये ‘काकासाहेब कालेलकर आयोग’ स्थापन करण्यात आला. १९७८ मध्ये बी.पी.मंडल यांच्या अध्यक्षतेखाली मागासवर्गीयांच्या समस्येचा विचार करण्यासाठी आणखी एक आयोग नेमण्यात आला. विविध सेवा आणि संस्थामध्ये मागास समाजघटकांना योग्य प्रतिनिधित्व उपलब्ध करून देण्यासाठी आरक्षणाचे धोरण स्वीकारण्यात आले अनुसूचित जमातींचा समाजघटकांना उच्चवर्णीयांची भीती, हिंसा, आणि दडपशाही यांच्यापासून मुक्त राहून प्रतिष्ठेने आणि आत्मसन्मानाने जगता यावे म्हणून १९८९ मध्ये शासनाने ‘अत्याचार विरोधी’ (ॲट्रासिटी) कायदा संमत केला.

प्रश्नः-

i. सामाजिक क्षेत्रातील बदल कोणत्या धोरणांशी संबंधित आहेत ?

ii. १९८५ मध्ये कोणत्या विभाग निर्माण करण्यात आला ?

iii. 'अत्याचार विरोधी' (अॅट्रासिटी) कायदा संमत करण्यात आला स्पष्ट करा. ?

Q.5 पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतीही एक) (4)

1) वीस कलमी कार्यक्रम

2) पाचव्या पंचवार्षिक योजनेतील प्रमुख उद्दिष्टे स्पष्ट करा.

राज्यशास्त्र

Q.6 दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय लिहा. (2)

1) अणुऊर्जा आयोगाचे पहिले अध्यक्ष .... होते.
अ. डॉ. होमी भाभा ब. डॉ. ए. पी. जे. अब्दुल कलाम क. डॉ. वसंत गोवारीकर ड. डॉ. रघुनाथ माशेलकर

2) जगातील सर्व राष्ट्रांचे सर्वात महत्त्वाचे उददिष्ट .... बनेल आहे.
अ. अण्विक विकास ब. आर्थिक विकास क. अणुचाचणी ड. सुरक्षा व्यवस्था

Q.7 पुढील विधाने चूक की बरोबर ते सकारण स्पष्ट करा. (कोणत्याही दोन) (4)

1) ' युद्ध टाळने' हि राष्ट्रसंघाची मुख्य जबाबदारी मनण्यात आली.

2) दुसऱ्या महायुद्धात मित्र असणारे अमेरिका व सोव्हिएत युनियन युद्ध संपताच परस्परांचे स्पर्धक बनले .

3) पहिल्या महायुदधानंतर राष्ट्रांची निर्मिती झाली.

Q.8 पुढील संकल्पना स्पष्ट करा. (कोणतीही एक) (2)

1) राष्ट्राचे आर्थिक सामर्थ्य वाढवण्यासाठी कोणते प्रयत्न केले पाहिजेत ?

2) प्रशासकीय घटकांमध्ये कोणत्या गोष्टीचा समावेश असतो ?

Q.9 पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतीही दोन) (4)

1) अण्वस्त्र सज्जतेमुळे जागतिक शांततेस धोका निर्माण झाला आहे, याविषयी तुम्हांला काय वाटते?

2) टिपा लिहा: जागतिक शांतता

3) टिपा लिहा: भारताने स्वीकारलेला अलिप्ततावाद

4) राष्ट्रसंघाने दुसरे महायुदध टाळण्यासाठी कोणत्या उपाययोजना करायला हव्या होत्या ?